

21.4.2015

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Viite Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM031:00/2015
Asia Lausunto

Lausuntonaan Itä- Uudenmaan maistraatti esittää seuraavaa;

Maistraatti kannattaa Uudellamaalla toimivien Helsingin, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maistraattien yhdistämistä. Yhdistetyssä maistraatissa tehtävien hoito ja asiakkaiden palvelu voidaan turvata vähenevistä resursseista huolimatta. Kun maistraatin erityisosaamisen yhdistäminen mahdollistuu ja päällekkäisiä toimintoja karsitaan, voi maistraatti tarjota edelleen asiantunteva ja laadukasta palvelua. Yhdistämisen kautta Maistraattien henkilöstön ammattitaito saadaan parhaaseen mahdolliseen käyttöön ja henkilöstön jaksaminen voidaan turvata.

Erityisesti pääkaupunkiseudulla, jossa toimintaympäristö on kolmen yllä mainitun maistraatin kohdalla hyvin samanlainen ja etäisyydet ovat lyhyitä, ovat maistraattien toimivallan hallinnolliset rajat tarpeettomia ja heikentävät palvelun yhtenäisyyttä.

Henkilökunnan määrä on vähentynyt valtion määrärahojen pienetessä jo useamman vuoden ajan. Vuonna 2015 Itä-Uudenmaan maistraatin henkilökunnasta poistuu kaupparekisteriasioiden siirtyessä Patentti- ja rekisterihallitukseen viisi henkilöä ja jää eläkkeelle viisi henkilöä. Lisäksi maistraatissa päättyy neljä määräaikaista virkasuhdetta. Vuosi 2016 aloitetaan 63,86 henkilötyövuodella, mikä tarkoittaa 7,74 henkilötyövuotta pienemmällä henkilöstöllä kuin vuoden 2015 htv -kehys.

Kun on vielä ennakoitavissa, että tulevinakaan vuosina ei henkilöstön määrä tule kasvamaan vaan pikemminkin on vähemmällä väellä saatava aikaiseksi enemmän, on löydettävä uusia tapoja toimia. Tehtävien ja toimintojen keskittäminen ja yhtenäistäminen, päällekkäisyyksien karsiminen ja suuremmat yksiköt nähdään vastauksena haasteeseen.

Maistraatin mukaan olisi hallinnollisesti selkeintä tehdä yhdistyminen vuoden 2016 alussa. Tämä edellyttäisi päätöksen tekemistä siten, että yhdistymisen valmistelu ja henkilöstöratkaisut voidaan tehdä alkusyksystä 2015. Muutoksen hallittu ja nopealla aikataululla tapahtuva läpivienti edellyttää sitä, että muutosta vetämään saadaan ne henkilöt, jotka tulevat vastaamaan yhdistyneen maistraatin toiminnasta. Toisaalta yhdistymisen vaatimat järjestelmäratkaisut voidaan tehdä siten, että toiminta voidaan yhdistää heti vuoden alusta.

Yhdistymiseen liittyvien tavoitteiden, kuten toimintojen keskittäminen ja päällekkäisyyksien karsiminen, saavuttamisen kannalta on toimitilarationalisoinneilla erittäin

suuri merkitys. Olisi ensiarvoisen tärkeää voida suunnitella ja toteuttaa erityisesti pääkaupunkiseudun yksiköiden ja niissä olevien toimintojen rationalisointia välittömästi.

Maahanmuutto on voimakkainta Uudellamaalla ja erityisesti pääkaupunkiseudulla. Uudenmaan väestöstä 2014 10,3% on ulkomaalaistaustaisia, kun koko maassa ulkomaalaistaustaisia on 5,5 %. Työperäinen maahanmuutto on hallituksen painopistealue. Yritysten sekä opiskelupaikkojen kannalta sujuva maahanmuuttajien asioiden hoito on olennaisen tärkeä.

Maahan muuttavan tulisi saada asiantuntevaa palvelua ja saada asiansa kerralla kuntoon. Ulkomaalaisasioiden hoito on vaativaa asiakaspalvelutyötä. Kielitaidon lisäksi vaaditaan myös eri maiden oikeusjärjestelmien tuntemusta ja näistä maista saatavien todistusten aitouden ja oikeellisuuden selvittämistä. Myös väärinkäytösten ja väärennösten tunnistaminen, johon maistraatissa on panostettu koulutuksen ja välineistön avulla on tärkeää. Maahanmuuttoasioissa asiantunteva ja viivytyksetön palvelu on asiakkaan kannalta tärkeä tavoite.

Maahanmuuttajien, maahanmuuttajan palkkaavan yrityksen tai oppilaitoksen, johon ulkomaalainen tai maahanmuuttajan tulee opiskelemaan, kannalta pääkaupunkiseutu on yhtä aluetta. Ratkaisujen tulee olla yhteneviä riippumatta, mikä maistraatti päätöksen tekee.

Nykyisen henkilökunnan asiantuntemuksen yhdistäminen mahdollistaisi ulkomaalaisasioiden hoidon vähenevinkin resurssein.

Muissa väestötietoasioissa kuin ulkomaalaisen rekisteröintiin liittyvissä, suurin osa hoitaa asiansa nykyisin sähköisesti, puhelimitse tai kirjeitse. Yhdessä maistraatissa voitaisiin puhelinpalvelut ohjata puhelinjärjestelmiä käyttäen asiantuntevalle ja asiakkaan kieltä käyttävälle asiakaspalvelijalle tai erikoisasiantuntijalle.

Julkisen notaarin palvelua tarvitsee erityisesti ulkomaankauppaa käyvä elinkeinoelämä. Myös kansainvälinen kanssakäyminen niin perheoikeudellisissa seikoissa kuin ulkomailla tehtävän opiskelun ja työnteon osalta lisää julkisen notaarin palvelujen tarvetta. Kansainvälisen kaupankäynnin ja kanssakäymisen tarvitsemat julkisen notaarin palveluista noin puolet on annettu Helsingin maistraatista ja myös Vantaalla ja Espoossa palvelujen määrä on huomattava maan kokonaismäärään. Helsingin maistraatin asiantuntemus julkisen notaarin palveluista voitaisiin saada käyttöön paremmin Uudenmaan maistraatin tilanteessa. Tällöin palvelu voitaisiin antaa myös muissa maistraatin yksiköissä, mutta prosessinkehittäjän ja Helsingin asiantuntijoiden tuella.

Vihkimisiä hoidetaan väestömäärä huomioon ottaen eniten Uudellamaalla. Sekä arki-, että viikonloppuvihkimisten hoitaminen tehokkaasti nykyisellä lakimiesmäärällä ja vihkimisten koordinointi helpottuu, kun toimitaan yhtenä maistraattina ja mahdollisesti keskitetysti. Vihkimiset ovat maistraattien perustehtäviä ja erittäin huomioaltis asiakaspalvelutehtävä, jonka toiminta on kyettävä turvaamaan vaikeissakin resurssitilanteissa.

Holhoustoimen laaja tehtäväkenttä, lisääntyvät edunvalvonnat ja vähenevät resurssit edellyttävät toiminnan edelleen kehittämistä ja tehostamista. Holhoustoimen resurssien yhdistäminen, uudelleenorganisointi ja mahdollinen keskittäminen luovat uusia mahdollisuuksia tehtävien laadukkaaseen hoitamiseen sekä yhtenäisten käytäntöjen edistämiseen. Tuleva sähköinen asiointi helpottaa asiakkaiden asiointia ja ajanmukaisen asiantuntijajärjestelmän myötä asiakkaiden asioita voidaan hoitaa toimipaikasta riippumatta.

Ruotsinkielisen palvelun järjestäminen pääkaupunkiseudun yksiköissä ja puhelinpalvelun järjestäminen helpottuisi. Voimavarana voidaan pitää harkittavana olevan Uudenmaan maistraatin Porvoon ja Raaseporin yksikköä, joihin äidinkieleltään ruotsinkielisen henkilöstön rekrytointi on helpompaa, kuin pääkaupunkiseudulla

Maistraatin julkisen notaarin palveluissa pystyttäisiin entistäkin paremmin varmistamaan ruotsinkielisen asiakaskunnan palvelujen tarve, kun ruotsikieltä taitavaa henkilöstöä olisi aina riittävästi käytettävissä. Holhoustoimessa asioinnin mahdollistaminen asiakkaan äidinkielellä korostuu. Parasta olisi, että esimerkiksi vanhuksen kanssa asioiva, puhuisi vanhuksen kieltä äidinkielenään.

Maistraatin päällikkö

Kari Myllys

Henkikirjoittaja

Tom Marsti